

BÖCKER LÄSTA 2006

Tricia Sullivan: Maul

Härlig modern SF med en verklig och en drömd verklighet, eller snarare ett slags biologiskt dataspel. The Mall är spelet där ungdomsgäng rånar och gör upp i ett köpcentrum, medan den egentliga handlingen är en verklighet där män i stort sett försvunnit av ett virus. Dataspelsverkligheten ligger alltså betydligt närmare vår värld. Utomordentlig!

Ted Chiang: Stories of your life and others

Originella SF-noveller som ändå inte var så genomgående fascinerande som jag hoppats. "Tower of Babylon", en fantasy (närmast) om ett bygge upp till himlen hade en hel del för sig genom att säga en del om religion, "Understand" om hur det känns att vara superbegåvad och (därför) jagad av CIA, "Division by zero" om hur det känns att plötsligt upptäcka att matematiken inte stämmer. "Story of your life" fanns i Nova, "Seventy-two letters" faktiskt en liten pärla från en parallell värld där kabbalism fungerar, namngivningen är det viktiga för att ge liv. "Hell is the absence of God" om religiös fanatism och "Liking what you see: A documentary" en berättelse som onekligen fastnade, om modifiering av hjärnan så att utseende inte spelar någon roll för hur man uppfattar andra. Synnerligen idérikt alltså, men något i känslan saknas ändå.

Ian Watson: The Martian Inca

God SF med spänning, idéer och äkta personer. På Mars väntar något i sanden som får människor att plötsligt bli oerhört medvetna, vilket leder till revolution när det hamnar hos indianer i Peru och slutligen får sin förklaring när den amerikanska Mars-expeditionen infekteras.

Kathe Koja: Skin

Kallas horror och nog fanns det skrämmande inslag men framför allt en roman om konstnärers situation och om lesbisk kärlek och frustration. Riktigt bra faktiskt.

John Barnes: Apocalypses & Apostrophes

Berättelser och artiklar. En artikel om Ludditer i och utanför SF, följd av en mycket stark historia om en våldtäktsman och om synen på kvinnor, speciellt prostituerade. En artikel med bakgrund till *A Million Open Doors* utifrån ekonomisk utveckling och befolkningsökning följd av en novell från en (då) tänkbar framtid när Sovjet vann och partiet kontrollerade t o m fester. I nästa novell hade kärnvapen gjort det omöjligt att göra rymdfärder på grund av allt skrot i bana, medan den följande gripande berättade om en spions främlingskap. Flera humoristiska berättelser, t ex med förtexten "om du har hälften så kul när du läser som jag när jag skrev kommer jag att ha haft dubbelt så kul som du". Intressant artikel om litterär stil, som han inte direkt uppskattar, och om hur han ser på sina egna verk och hur recensenterna ser dem – de är överens om att de inte främst är originella, men han försöker förfina

dem. Ytterligare en rad intressanta artiklar och läsvärda noveller, i alternativa världar eller framtider.

Patrick McCabe: The Dead School

Stark irländsk roman om otrohet, alkohol och politiska konflikter och hur de påverkat livet för två män. Mycket stark, med en humor som snarast förstärker det otäcka.

Margaret Atwood: Dancing Girls and other stories

Utmärkta noveller om mänskliga relationer. Inte ens "The Man From Mars" kan kallas SF även om relationen var av det ovanligare slaget.

Lars Jakobsson: Berättelser om djur och andra

Utomordentliga noveller med vackert språk och fantastiskt innehåll. Inte särskilt lättillgängliga och kräver koncentration, och kanske omläsning för att riktigt komma till sin rätt.

Kazuo Ishiguro: Never Let Me Go

Stark och engagerande SF om en alternativvärld där människor odlas för att förse andra med transplanterade organ. Skildrat inifrån av en av dessa donatorer som ser det som fullständigt naturligt vilket gör berättelsen extra stark. Dessutom är Ishiguro en sällsynt skicklig författare. En extra obehaglig dimension har tillkommit genom de budskap som just nu förs fram om att Falungong-anhängare i Kina fungerar som levande organdonatorer.

Charles Stross: Singularity Sky

Börjar mycket bra med en kul idé och innehåller onekligen många idéer men också långa stridsscener som jag tycker är enbart tråkiga. Totalt sett en hygglig SF-roman men knappast någon vinnare.

Robert J. Sawyer: Frameshift

Nebulavinnare med alltför mycket thrillerkaraktär. Rätt kul idéer kring DNA, och väl beskrivna labmiljöer, t ex med Larsons Far Side-teckningar.

M. John Harrison: Things That Never Happen

Oerhört välskrivna och intressanta noveller med i vissa fall fantastiska inslag även om det aldrig är SF. Märkligt hur mycket bättre dessa kan vara än författarens rena SF-romaner!

Theodore Sturgeon: Sturgeon in Orbit

Äkta SF med humor och känsla från 50-talets början. Novellen från *Planet Stories* var kanske i överkant space opera, och någon annan alltför mycket deckare, men man har trevligt.

Ahrvid Engholm: Mord på månen och andra mysterier i Luna City

Naturligtvis en stor sensation i svensk sf-fandom, när den gamle fanen debuterar med en novellsamling, där i och för sig många av novellerna redan tidigare publicerats. Det här är inget mästerverk, men det är trevlig underhållning med några brister som borde gå att åtgärda om herr Engholm väljer att publicera mera. Vilket jag faktiskt hoppas. På plussidan hittar vi en entusiastisk stil, en framtidsoptimism som man känner igen från tidig SF. Några av problemen är faktiskt riktigt skojiga och fick mig att le när avslöjandet kom. På minussidan finns personerna som aldrig riktigt blir levande trots att vi träffar dem i varje novell, de Engholmska lustigheterna som är ganska tröttande och några missar i stilen i förklaringarna, t ex ”den s k centrifugalkraften” – vem vänder man sig till? Självklart blir det en del upprepningar mellan novellerna men det kan man för det mesta leva med. Trots allt en lovande debut!

William Gibson: All Tomorrow's Parties

Rätt skojig cyberpunk, även om det var för mycket onödigt våld och thrillerstuk. Själva miljöerna, Tokyos tunnelbana och Bay Bridge i San Francisco, var utmärkta och flera personer var intressanta, men det blir ändå aldrig riktigt så intressant som jag skulle vilja.

John Ajvide Lindqvist: Låt den rätte komma in

Helt klart något nytt med en vampyrroman från Stockholms förorter, med många miljöer man känner igen t ex på Danderyds sjukhus. Riktigt intressanta personer som man lär känna inifrån och förstår motivationen hos. Samtidigt rätt stereotyp vampyrhandling, och väl mycket spännande eller slaskiga effekter, samt inte direkt välskrivna. Ändå en kul läsoplevelse.

Barrington J. Bayley: Empire of Two Worlds

Knappast det bästa jag last av Bayley men hygglig underhållning med politiskt tema. Handlar mycket om individens val och frihet, samt kanske om olika statsskick. Ibland alltför mycket äventyrs-SF, men som helhet OK.

Robert Silverberg: Next Stop the Stars

Fem alldeles utmärkta SF-noveller från 56 och 57, på främmande planeter men med åtkilligt att berätta om mänskligheten. Lagom spännande och fascinerande.

Robert Silverberg: The Seed of Earth (dubbel m föregående)

Kanske inte helt lyckad roman om tvångsrekrytering till rymdfärder till stjärnorna, och om hur två par tillfångatas av aliens på den nya planeten. Berättelsen räddas av relationerna mellan de fyra, men knappast tillräckligt.

Terry Pratchett: Small Gods

Rekommenderades av bl a Florence Vilén som den bästa Discworldromanen. Och för all del, visst var den ganska skojig, men mest fånig ändå. Den största bristen var avsaknaden av personligheter – det fanns bara karikatyrer.

Ali Smith: The Accidental

Fascinerande, lätt surrealistisk berättelse där en främling dyker upp i en problematisk familj. Skildrat från de olika familjemedlemmarnas perspektiv och med varierande stil, skickligt, intressant och engagerande. Trots allt kanske ändå *Hotel World* var starkare.

D.G. Compton: Farewell, Earth's Bliss

Riktigt god gammal (1966) SF! Mars som deportationsplanet för straffångar, ett slags Australien. Spännande, intressanta levande personer med realistiska konflikter, bra perspektiv på hur det är att vara människa och hur samhällen fungerar, samtidigt som miljön är extrem. Just så ska SF vara!

Iain Banks: Complicity

En besvikelse, alltför mycket thriller och för litet fantastik. Jag hade väntat mig något annat efter *Getingfabriken* och *The Bridge*.

Walentin Chorell: Lekhagen

Alkoholiserad författare i Finland som förlorar sin son och därmed också sin hustru. Välskriven, gedigna porträtt och fin kärlekssaga.

Robin Robertson: Swithering

Fina dikter med naturen som spegel till känslor.

Joanna Russ: And Chaos Died

Riktigt trevlig inledande del där vi hamnar på en planet med människor som utvecklade allehanda psykrafter som telepati och telekinesi. Detta skildras skickligt inifrån. Följs av en hygglig skildring av konflikter ombord på rymdskepp, och slutligen en mindre lyckad del som verkligen visar att SF i själva verket skildrar vår nutid – vi hamnar i ett framtida 60-tals Kalifornien med droger och gruppsex.